

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Poznaniu

LPO – 4101-17-01/2013
P/13/188

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/188 - Realizacja zadań i gospodarka finansowa stadnin koni należących do Skarbu Państwa
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli, Delegatura w Poznaniu
Kontroler	Klaudia Dziamska, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 86137 z 29 lipca 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Stadnina Koni w Dobrzyniewie Sp. z o.o., Dobrzyniewo 23, 89-311 Falmierowo (dalej „Spółka” lub „Stadnina”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Felicjan Pikulik, Prezes Zarządu (dowód: akta kontroli str. 126, 136)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości¹, realizację przez Spółkę zadań związanych z hodowlą koni, gospodarką nieruchomościami i prowadzeniem gospodarki finansowej, w latach 2011 – 2013 (I półrocze).

Uzasadnienie oceny ogólnej

Pozytywną ocenę uzasadnia zapewnienie prawidłowych warunków utrzymania i sprzedaży koni. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły: braku instrukcji bezpieczeństwa pożarowego w budynkach Spółki, nieprowadzenia dla wszystkich budynków Spółki ksiąg obiektu budowlanego oraz nieprzeprowadzania systematycznej kontroli ich stanu technicznego.

W okresie objętym kontrolą Spółka nie dochodziła od części kontrahentów należności z tytułu odsetek za zwłokę w zapłacie należności. Spółka nie posiadała również określonych, w sposób formalny, zasad korzystania z usług i mienia Stadniny.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Działalność stadniny koni w zakresie warunków utrzymania i sprzedaży koni

Opis stanu faktycznego

1.1. W latach 2011-2013 (I półrocze) w Stadninie prowadzono hodowlę koni rasy: wielkopolskiej, Polski koń szlachetny półkrwi (dalej: „sp”²), konik polski. W 2012 r. ograniczono stado podstawowe koni rasy wielkopolskiej i sp z 49 w 2011 r. do 28, co było związane z likwidacją hodowli stada ogierów prowadzoną w gospodarstwie Spółki w Białym Borze. Na rok 2013 zaplanowano utrzymanie stada podstawowego

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Symboliczne oznaczenie rasy *Polski koń szlachetny półkrwi*.

koni rasy wielkopolskiej i sp na poziomie 30 sztuk. Systematycznie ograniczana była także liczebność stada obrotowego i wyniosła ona 40 koni w 2011 r., 28 w 2012 r. oraz 20 koni w 2013 r.³

Stado podstawowe (zachowawcze) konika polskiego w okresie objętym kontrolą utrzymywano na poziomie 57 koni w 2011 r. i 56 koni w latach 2012 - 2013. Natomiast w 2012 r. w drodze selekcji zmniejszono liczebność stada hodowlanego konika polskiego z 29 do 22 koni.

(dowód: akta kontroli str. 284, 1080 - 1081, 1095 - 1096)

Hodowla stada zachowawczego koni rasy konik polski prowadzona była w oparciu o program opracowany przez prof. dr hab. Tadeusza Jezierskiego w 2009 r. Prace hodowlane prowadzone były w oparciu o plany stanowienia klaczy opracowane przez Doradcę Prezesa Zarządu i akceptowane przez Prezesa Zarządu. W stadzie zachowawczym koników polskich, plany stanowienia klaczy opracowano w oparciu o komputerowe wyliczenie spokrewnienia ogierów przewidzianych do krycia. W stadzie podstawowym koni rasy wielkopolskiej i sp, dobór hodowlany ogierów miał na celu m.in. zwiększenie dolewu pełnej krwi angielskiej, poprawienie dzielności i wartości użytkowej źrebiąt, wzrostu źrebiąt od niskich klaczy.

(dowód: akta kontroli str. 285, 757 - 770, 1061, 1069)

Zadania w zakresie: nadzoru nad przygotowaniem koni hodowlanych do prób dzielności; organizowania przetargów i aukcji na sprzedaż koni; przygotowanie i przeprowadzenie przeglądów hodowlanych koni; ustalenie norm żywnościowych; współpracę z lekarzami weterynarii, w okresie od 22 kwietnia 2010 r. do 22 czerwca 2012 r., wykonywał Zastępca Dyrektora⁴. W pozostałym okresie, w Spółce, zgodnie z Regulaminem organizacyjnym zatrudniano specjalistę ds. hodowli koni⁵. Osoby te legitymowały się ukończonymi studiami wyższymi (stopniem zawodowym mgr inż.), w specjalności hodowli zwierząt i gospodarki paszowej oraz hodowli i użytkowania koni.

(dowód: akta kontroli str. 209, 225, 230 - 231, 485, 1130 - 1138)

W wyniku kontroli przeprowadzonej na zlecenie NIK, przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w Pile (dalej: powiatowy lekarz weterynarii) stwierdzono, że w Spółce prawidłowo prowadzono dokumentację leczenia zwierząt, o której mowa w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 września 2011 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia dokumentacji lekarsko-weterynaryjnej i ewidencji leczenia zwierząt oraz wzorów tej dokumentacji i ewidencji⁶. W książkach leczenia zwierząt poprawy i uzupełnienia wymagały jednak dane dotyczące numerów serii stosowanych leków lub okresów karencji oraz podpisów posiadacza zwierzęcia lub lekarza weterynarii. Według ustaleń powiatowego lekarza weterynarii, w gospodarstwach Spółki przestrzegano warunków weterynaryjnych, określonych m.in. w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt⁷ oraz w rozporządzeniu z dnia 18 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków weterynaryjnych, jakie muszą spełniać gospodarstwa w przypadku, gdy zwierzęta lub środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego pochodzące z tych gospodarstw są wprowadzane na rynek⁸. Według powiatowego lekarza weterynarii zwierzętom zapewniono właściwy dobrostan i warunki utrzymania zgodne z ustawą z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt⁹ i rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 czerwca

³ Spowodowane sprzedażą koni ze zlikwidowanego stada ogierów w Białym Borze.

⁴ Ukończony kurs w zakresie zasad prowadzenia punktu kopulacyjnego dla klaczy.

⁵ Po dniu 22 czerwca 2012 r.

⁶ Dz. U. nr 224 poz. 1347.

⁷ Dz. U. z 2008 r., nr 213, poz. 1342, ze zm.

⁸ Dz. U. nr 168, poz. 1643.

⁹ Dz. U. z 2013 r. poz. 856.

2010 r. w sprawie minimalnych warunków utrzymywania gatunków zwierząt gospodarskich innych niż te, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej¹⁰. W wyniku przeprowadzonej kontroli powiatowy lekarz weterynarii, decyzją z 19 września 2013 r., zobligował Prezesa Zarządu do wyposażenia kontrolowanych gospodarstw w maty dezynfekcyjne, w liczbie zapewniającej zabezpieczenie wejść i wjazdów do gospodarstw na wypadek wystąpienia zagrożenia epizootycznego¹¹.

(dowód: akta kontroli str. 486 - 523)

1.2. Z tytułu prowadzenia pensjonatu dla koni, w 2011 r. Stadnina osiągnęła przychody w kwocie 81,0 tys. zł, a w I półroczu 2013 r. 1,9 tys. zł. W 2012 r. Spółka nie świadczyła usług w zakresie pensjonatu dla koni. W Spółce nie opracowano odrębnych zasad prowadzenia pensjonatu dla koni. Warunki świadczenia tych usług każdorazowo określano w 22 umowach, do których załączano regulamin określający zasady bezpieczeństwa i zasady wykonywania czynności pielęgnacyjnych koni. Dzienna stawka za zapewnienie boksu ze ściółką, wyżywienia i pielęgnacji konia, wynosiła 18,33 zł brutto (550,00 zł miesięcznie). Jak wynika z wyjaśnień Prezesa Zarządu cena ta została ustalona na podstawie kalkulacji kosztów z 2010 r. i nadal pozostaje aktualna.

(dowód: akta kontroli str. 527 - 542, 1009, 1324 - 1327)

1.3. W Spółce nie ustanowiono szczegółowych zasad dzierżawy koni będących własnością Stadniny. W okresie objętym kontrolą, wydierzawiono 18 koni do celów użytkowania rozplodowego. W umowach dzierżawy ustalone zostały szczegółowe obowiązki dzierżawców, do których należało m.in. przygotowanie punktu rozplodowego, uzyskanie stosownych pozwoleń, prowadzenie dokumentacji hodowlanej, ponoszenie kosztów utrzymania, wyżywienia i leczenia konia. Ustalono, że czynsz dzierżawy konia wynosił od 1.200,00 zł do 2.000,00 zł, za cały okres dzierżawy. Dodatkowo dzierżawca zobowiązany był do zapłaty od 80,00 zł do 200,00 zł za każde wystawione świadectwo krycia, powyżej określonej w umowie liczby pokrytych klaczy. Prezes Zarządu podał w wyjaśnieniu, że ceny dzierżawy ogierów wynikały z zapotrzebowania rynkowego (liczby klaczy możliwych do pokrycia), a ponadto na rynku następowało zmniejszenie liczebności hodowanych koni, w tym liczby klaczy krytych w sposób naturalny.

(dowód: akta kontroli str. 543 - 549, 1324 - 1327)

1.4. W Spółce nie opracowano odrębnych, szczegółowych zasad sprzedaży koni. Prezes Zarządu powołał komisje, których celem było dokonywanie sprzedaży i zakupu koni dla Spółki¹². W 2011 r. Spółka sprzedała 70 koni za łączną kwotę 329,5 tys. zł. W 2012 r. sprzedano 32 konie za 94,3 tys. zł, a w I połowie 2013 r. 13 koni sprzedano za 48,0 tys. zł.

Z ustaleń kontroli wynika, że sprzedaży koni w Spółce dokonywano głównie w formie konkursów ofert (w 2011 r. w wyniku 24 konkursów ofert sprzedano 54 konie za łączną kwotę 308,2 tys. zł., w 2012 r. przeprowadzono 10 konkursów ofert, podczas których sprzedano 20 koni za 61,1 tys. zł, a w I połowie 2013 r. przeprowadzono 10 pisemnych konkursów ofert i sprzedano 13 koni za łączną kwotę 48,0 tys. zł). W 2011 r. w trybie ustnej oferty sprzedano dwa konie za kwotę 4,4 tys. zł, a ponadto na wniosek uczelni wyższej dokonano sprzedaży dwóch koników polskich za kwotę 3,2 tys. zł do celów naukowych (realizowanych przez studentów Wydziału Medycyny Weterynaryjnej). W 2012 r. Stadnina dokonała sprzedaży jednego konia w trybie przetargu¹³ ogłoszonego przez podmiot

¹⁰ Dz. U. nr 116, poz. 778.

¹¹ tj. masowego wystąpienia chorób zakaźnych zwierząt.

¹² Zarządzenie nr 8/2010 r. z 31 maja 2010 r. i 16a/2011 z 16 września 2011 r.

¹³ Przetarg na dostawę ogiera rasy konik polski.

zewewnętrzny (za cenę 5,0 tys. zł), a także dokonała częściowej kompensaty należności za zrealizowane roboty budowlane sprzedając konia o wartości 5,0 tys. zł. Ponadto, w 2012 r. Spółka dokonała sprzedaży konia za cenę 6,0 tys. zł jego dotychczasowemu dzierżawcy, a także sprzedała jednego konia za 0,1 tys. zł, który ze względu na zły stan zdrowia został oceniony jako koń nieprzydatny do dalszej hodowli.

W okresie objętym kontrolą, Spółka nie sprzedawała koni w formie aukcji i przetargów publicznych. Prezes Zarządu podał w wyjaśnieniu, że powodem odstąpienia od tej formy sprzedaży było niezyskiwanie zwrotu poniesionych nakładów rzeczowo – finansowych na organizację aukcji (w 2009 r. podczas dwóch aukcji oferowano 52 konie, z czego sprzedano jednego). Z ustaleń kontroli wynika, że Spółka podawała do publicznej wiadomości informacje o zamiarze sprzedaży koni publikując stosowne ogłoszenia na stronie internetowej Stadniny. Ponadto Spółka rozpowszechniała ofertę Stadniny i prezentowała konie na wystawach hodowlanych i zawodach jeździeckich¹⁴.

(dowód: akta kontroli str. 286, 347- 352, 367 - 374, 1050, 1070 -1071, 1324 - 1328)

W 2011 r., w wyniku przeprowadzonej selekcji, 12 ogierów (11 koników polskich i jednego kuca) sprzedano na rzeź za łączną kwotę 13,7 tys. zł. Było to spowodowane koniecznością m.in. odsadzenia źrebiąt przy jednoczesnym braku stanowisk dla tak dużej ilości koni w obiektach Spółki. Według oceny dokonanej przez Zastępcę Dyrektora, konieczne było także dokonanie kastracji ogierów, której przewidywane koszty wynosiły 3.850 zł, a także niezbędne było ponoszenie dodatkowych kosztów utrzymania tych koni w stadzie obrotowym. W 2012 r. na rzeź przeznaczono łącznie osiem koni¹⁵, w tym pięć na podstawie orzeczenia lekarza weterynarii. Trzy konie zostały wyselekcjonowane przez komisję w dniu 18 października 2011 r. jako nadwyżki hodowlane. Z tytułu sprzedaży ośmiu koni na rzeź Spółka uzyskała 17,1 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 286 - 346)

W okresie od 1 stycznia 2011 r. do 30 czerwca 2013 r. Spółka, po uzyskaniu zgody Agencji Nieruchomości Rolnych (dalej: „Agencja” lub „ANR”), sprzedała 20 koni zarodowych, pochodzących z likwidowanego Stada Ogierów w Białym Borze. Z tytułu sprzedaży 12 koni zarodowych Spółka w 2011 r. osiągnęła dochód w kwocie: 89,5 tys. zł, a średnia cena konia zarodowego wynosiła 7,5 tys. zł. W 2012 r. dochód z sprzedaży siedmiu koni zarodowych wynosił 43,5 tys. zł (średnia cena za jednego konia wyniosła 6,2 tys. zł). W I półroczu 2013, Spółka zbyła jednego konia ze stada zarodowego za kwotę 5,3 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 361 - 366)

W okresie objętym kontrolą Stadnina nie sprzedała ze stada podstawowego żadnego konia rasy konik polski (ze stada obrotowego sprzedano 57 koni). Ze stada zarodowego koni rasy wielkopolskiej i koni sp, w badanym okresie sprzedano 20 sztuk, a ze stada hodowlanego 37 sztuk. W okresie od 1 stycznia 2011 r. do 30 czerwca 2013 r. średnia cena sprzedaży konia rasy wielkopolskiej i sp ze stada zarodowego i obrotowego wyniosła odpowiednio 7,0 tys. zł, 4,7 tys. zł i 5,1 tys. zł. Natomiast średnia cena sprzedaży konika polskiego w okresie objętym kontrolą wynosiła odpowiednio: 1,3 tys. zł, 1,9 tys. zł i 3,3 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 367)

¹⁴ W 2011 r. Stadnina prezentowała swoje konie na wystawach hodowlanych takich jak: XXVII Regionalna Wystawa Zwierząt Hodowlanych Sielinko, XII Krajowa Wystawa Koników Polskich Tarpaniada, Krajowy Czemponat koni rasy konik polski oraz XXV Krajowa Wystawa Zwierząt Hodowlanych Poznań. Ponadto w 2011 r. Stado Ogierów w Białym Borze zorganizowało Międzynarodowe Zawody Jeździeckie w konkursie WKKW oraz Mistrzostwa Polski Seniorów w WKKW. W ramach działań promocyjnych Spółka w 2012 r. uczestniczyła w XIII Krajowym Czemponacie Koni rasy konik polski „Tarpaniada 2012”.

¹⁵ 1 koń rasy Wielkopolskiej, 1 koń rasy Małopolskiej, i 3 koniki polskie, 3 konie rasy zimnokrwistej.

1.5. W Stadninie przeprowadzono coroczne jesienne przeglądy hodowlane. Podczas przeglądów dokonywano: oceny klaczy pod względem włączenia ich w przyszłości do stada podstawowego matek, oceny klaczy stada podstawowego pod względem dalszej przydatności do hodowli i zdecydowano o przeniesieniu klaczy ocenionych negatywnie do stada obrotowego. W wyniku przeglądu kierowano wyselekcjonowaną z hodowli młodzież do stada obrotowego z przeznaczeniem na sprzedaż.

Klasyfikując konie do hodowli brano pod uwagę bonitację dla klaczy powyżej 77 punktów oraz wyniki próby dzielności w Zakładach Treningowych. Przy eliminowaniu koni ze stada podstawowego kierowano się takimi przesłankami jak: wiek klaczy, niska bonitacja, niski wzrost, nieodpowiedni typ. W przeglądach każdorazowo uczestniczył: przedstawiciel ANR, przedstawiciel Polskiego Związku Hodowców Koni i pracownicy Stadniny. Protokoły z przeglądu i selekcji koni przesyłano do wiadomości Zespołu Nadzoru Właścicielskiego ANR.

(dowód: akta kontroli str. 777 - 792)

W okresie objętym kontrolą systematycznie prowadzono księgę inwentarza żywego. Imienny wykaz koni sporządzony na dzień 1 stycznia 2011 r. przekazano Agencji w wymaganym przez ANR terminie¹⁶.

(dowód: akta kontroli str. 568 - 739, 748 - 756)

1.6. W okresie objętym kontrolą ceny minimalne koni przeznaczonych do sprzedaży ustalała komisja w składzie wyznaczonym przez Prezesa Zarządu. Protokoły z wyceny koni przeznaczonych do sprzedaży, były każdorazowo akceptowane przez Prezesa Zarządu. Ponadto, zarządzeniem z dnia 30 września 2013 r. Prezes Zarządu powołał komisję do spraw oceny i rozpatrywania ofert sprzedaży koni oraz wyznaczył jej następujące zadania: przygotowanie wykazu koni przeznaczonych do sprzedaży wraz z określeniem minimalnych cen sprzedaży, umieszczenie wykazu koni na stronie internetowej Spółki, ocena i opiniowanie wpływających ofert oraz dokonywanie wyboru najkorzystniejszej oferty, sporządzenie protokołu i przedłożenie go Zarządowi do zatwierdzenia.

(dowód: akta kontroli str. 374)

Wartość księgowa koni została określona zgodnie z art. 28 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹⁷ oraz zasadami przyjętej polityki rachunkowości, przyjmując do wyceny, możliwe do uzyskania, średnie ceny rynkowe z uwzględnieniem wartości hodowlanej koni. Komisja wyznaczona zarządzeniami Prezesa Zarządu¹⁸ przeprowadziła inwentaryzację składników majątkowych na dzień 31 grudnia 2011 r. i 2012 r. Na potrzeby wykonania wyceny koni, Doradca Prezesa Zarządu opracował cennik koni z podziałem na rasy i kategorie wiekowe. W wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji ustalona wartość księgowa stada podstawowego koni wyniosła 296,0 tys. zł w 2011 r. i 225,0 tys. zł w 2012 r. Natomiast wartość księgowa stada obrotowego koni w latach 2011-2012 wynosiła odpowiednio 205,0 tys. zł i 228,0 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 372 - 374, 388 - 391, 433 - 480)

W 2011 r. sprzedano 70 koni, które według ewidencji księgowej wyceniono na łączną kwotę 274,08 tys. zł. W 46 przypadkach konie sprzedano za łączną cenę niższą o 5,99 tys. zł niż wynosiła ich cena ewidencyjna. W 17 przypadkach Stadnina sprzedała konie za cenę o 30,9 tys. zł wyższą niż wynosiła ich wartość księgowa (ustalona na kwotę 63,4 tys. zł). Natomiast w cenie równej wartości księgowej sprzedano siedem koni o łącznej wartości 75,0 tys. zł. W 2012 r. konie sprzedano za

¹⁶ Wynikających z pisma ANR Zespół Nadzoru Właścicielskiego z 9 grudnia 2003 r., znak ZNW-4610-157/260/03/AS.

¹⁷ Dz. U. z 2013 r., poz. 330 ze zm.

¹⁸ Nr 20/2011 z 31 grudnia 2011 r. i Nr 22/2012 z 31 grudnia 2012 r.

cenę 88,9 tys. zł, tj. o 13,3 tys. zł niższą niż wynosiła ich wartość księgową (102,2 tys. zł), w tym w 10 przypadkach po cenie wyższej od wartości ewidencyjnej (o 9,8 tys. zł), a w 15 przypadkach, po cenie niższej od ich wartości księgowej (o 23,1 tys. zł). W cenie równej wartości księgowej sprzedano siedem koni za 11,5 tys. zł.

W I półroczu 2013 r. sprzedano 12 koni, które według ewidencji księgowej wyceniono na łączną kwotę 36 tys. zł. W trzech przypadkach konie sprzedano za łączną cenę o 1,2 tys. zł niższą niż wynosiła ich wartość ewidencyjna (10 tys. zł). W dziewięciu przypadkach Stadnina sprzedała konie za cenę o 10,3 tys. zł wyższą niż wynosiła ich wartość księgową (26 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 367 - 371)

W 2011 r., 12 koni ze stada podstawowego o wartości księgowej 95,0 tys. zł, zostało sprzedanych za kwotę 82,9 tys. zł (netto). W 2012 r. siedem koni o wartości księgowej 48,0 tys. zł, zostało sprzedanych za łączną kwotę 40,3 tys. zł (netto). W złożonych wyjaśnieniach Prezes Zarządu wskazał na szereg czynników decydujących o uzyskanej cenie sprzedaży koni, takich jak: wyselekcjonowanie konia ze stada podstawowego, przydatność gospodarcza konia w Spółce, ogólna liczba posiadanych koni, a także kontuzje i choroby koni, które wymuszają szybkie eliminowanie koni ze stada.

(dowód: akta kontroli str. 481 - 482, 1324, 1329)

1.7. W okresie od 1 stycznia 2011 r. do 30 czerwca 2013 r. Spółka przeznaczyła na usługi weterynaryjne odpowiednio 1.101.312,45 zł, 1.117.685,94 zł oraz 388.131,75 zł. Ponadto, z tytułu zatrudnienia lekarza weterynarii w wymiarze ¼ etatu Spółka poniosła koszty wynoszące odpowiednio: 16.800,00 zł, 17.900,00 zł oraz 8.400,00 zł.

(dowód: akta kontroli str. 230 - 231, 237, 241)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej obszarze stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W 2011 r. Spółka nie naliczyła i nie dochodziła odsetek ustawowych w łącznej kwocie 1.225,13 zł, z tytułu nieterminowego regulowania należności za prowadzenie hotelu dla koni (889,47 zł) i dzierżawę koni (335,66 zł). NIK nie podziela stanowiska Prezesa Zarządu wyrażonego w złożonych wyjaśnieniach, z których wynika, że właściciele koni nie obciążano należnymi Spółce odsetkami, z powodu spodziewanych trudności w ich wyegzekwowaniu oraz wysokimi kosztami postępowań sądowych. Naliczenie i wezwanie kontrahentów do zapłacenia odsetek za zwłokę w regulowaniu należności nie wymagało bowiem wszczęcia postępowania sądowego. Decyzja, co do zasadności niekierowania spraw do postępowania sądowego jest dopiero następstwem bezskutecznego wezwania do zapłaty.

(dowód: akta kontroli str. 527 - 541, 547 - 552, 565 - 566, 1324, 1327)

2. Wobec dwóch pracowników Spółki, których konie przebywały w prowadzonym przez Stadninę pensjonacie dla koni, pobierano opłatę wynoszącą 10 zł brutto za jeden dzień pobytu konia w pensjonacie, podczas gdy standardowa dzienna stawka za utrzymanie konia w Stadninie wynosiła w okresie objętym kontrolą 18,33 zł. W konsekwencji Spółka uzyskała wpływy o 3.000,00 zł, niższe niż wyniosłyby one przy zastosowaniu stawek rynkowych. Prezes Zarządu podał, że zastosowano preferencyjną stawkę przy zachowaniu standardowego zakresu usług, na wniosek zainteresowanych pracowników, który został pozytywnie zaopiniowany przez merytorycznych pracowników Spółki. Ponadto, Prezes Zarządu wskazał na liczne sukcesy sportowe tych pracowników reprezentujących Stadninę w zawodach sportowych.

NIK wskazuje jednak na brak w Spółce wewnętrznych regulacji określających zasady stosowania zniżek i preferencji dla pracowników Stadniny, co nie sprzyja transparentności decyzji w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 527 - 535, 567)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

1. NIK zwraca uwagę, że protokoły z przeprowadzonych przeglądów hodowlanych nie zawierały danych o dokonywaniu oceny stanu kondycji i pielęgnacji koni, jakości i ilości pasz, obsługi masztalerskiej, nadzoru zootechnicznego i weterynaryjnego, oceny przychówka źrebiąt urodzonych w danym roku pod względem przydatności do dalszej hodowli oraz oceny starszych ogierów pod względem kwalifikacji do Zakładów Treningowych, tj. czynności zalecanych do realizacji przez Agencję Nieruchomości Rolnych¹⁹. Według wyjaśnień Prezesa Zarządu, w trakcie przeglądów selekcyjno – hodowlanych komisja każdorazowo dokonywała oceny wszystkich koni biorąc pod uwagę: fenotyp matek, młodzieży i źrebiąt pod względem zgodności z cechami określonymi w programach hodowlanych danej rasy, zdrowie, prawidłowy rozwój i budowę ciała, ruch w stępie i kłusie, bonitację, ocenę użytych ogierów do stanówki na podstawie oceny przychówka z jednoczesną propozycją doboru ogierów na kolejny sezon stanówki, ocenę kondycji i pielęgnacji koni, przygotowanie koni przez masztalerzy i zootechników oraz wyniki prób dzielności klaczy kwalifikowanych do stada matek.

(dowód: akta kontroli str. 793)

2. W latach 2012-2013, Spółka przekazała do ANR imienne wykazy koni, trzy i pięć dni po terminie zalecanym przez Agencję²⁰. Ponadto, po upływie zalecanych terminów sporządzano i przekazywano do ANR dokumentację hodowlaną:

- sprawozdanie z wyźrebień i sezonu stanówkowego od 14 do 46 dni po terminie;
- plany kopulacyjne i plany stanowienia klaczy od 29 do 76 dni po upływie terminu określonego w zaleceniach Agencji.

Doradca Prezesa Zarządu podał w wyjaśnieniu, że opóźnienia w przekazywaniu imiennych wykazów koni były spowodowane opracowywaniem sprawozdań i analiz koniecznych do zamknięcia roku oraz nowego biznesplanu. W ocenie Doradcy Prezesa, przekazywanie sprawozdań z wyźrebień i sezonu stanówkowego, w terminie zalecanym przez Agencję (do 15 sierpnia) nie jest możliwe ze względu na: uzgadnianie ze Związkiem Hodowców Koni nazw źrebiąt i ich znakowaniem, wykonywaniem w terminie trzech miesięcy od inseminacji badania ginekologicznego w celu potwierdzenia żrebności klaczy rasy wielkopolskiej i sp. Natomiast opóźnienia w przekazywaniu planu kopulacyjnego i stanowienia klaczy były związane z przesunięciem sezonu kopulacyjnego, który w Stadninie rozpoczynany jest od 1 lutego.

(dowód: akta kontroli str. 746 - 776)

3. Od 1 stycznia 2010 r. w Spółce zatrudniono lekarza weterynarii w wymiarze ¼ etatu i jednocześnie zlecono temu lekarzowi wykonywanie usług weterynaryjnych w oparciu o umowę cywilnoprawną. Zakres czynności powierzonych lekarzowi na podstawie stosunku pracy obejmował m.in. nadzór nad zabiegami schorzeń kończyn u bydła, doradztwo dotyczące profilaktyki i szczepień bydła, nadzór nad profilaktyką i szczepieniem przeciwko grypie i ronieniu zakaźnemu u koni. Jednocześnie, na podstawie umowy o świadczenie usług weterynaryjnych z dnia 1 stycznia 2010 r., Spółka zleciła lekarzowi weterynarii wykonywanie usług polegających na: sprawowaniu opieki lekarsko – weterynaryjnej nad zwierzętami w zakresie pełnego zabezpieczenia ich stanu zdrowia, wykonywaniu zabiegów weterynaryjnych w zakresie leczenia i profilaktyki oraz wystawianiu dokumentów dotyczących

¹⁹ Patrz przypis nr 16.

²⁰ Patrz przypis nr 16

stanu zdrowia zwierząt. Zgodnie z ww. umową, świadczenie usług weterynaryjnych winno być obejmować wszystkie zwierzęta Spółki.

NIK wskazuje na fakt, że zakres zadań określony w umowie o pracę z dnia 31 grudnia 2009 r. częściowo pokrywa się z zakresem usług, określonych w umowie o świadczenie usług weterynaryjnych (z 1 stycznia 2010 r.).

Prezes Zarządu podał, że ustalone warunki zatrudnienia lekarza weterynarii stanowiły efekt negocjacji prowadzonych z jedynym kandydatem zainteresowanym pracą w Stadninie. Zarząd przyjął zaproponowane warunki zatrudnienia z uwagi na konieczność zapewnienia stałej (codziennej) opieki weterynaryjnej dużego stada trzody chlewnej, bydła i koni, w tym zapewnienia pełnej dyspozycyjności lekarza weterynarii w przypadkach nagłych zachorowań.

Spółka w trakcie trwania kontroli NIK, ogłosiła nabór na stanowisko lekarza weterynarii. Do dnia 8 października 2013 r. wpłynęły dwa podania o pracę.

(dowód: akta kontroli str. 230 - 264, 1290, 1292 - 1293)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

2. Utrzymanie i gospodarowanie zasobem nieruchomości

Opis stanu faktycznego

2.1. Według stanu na dzień 30 czerwca 2013 r. Spółka dysponowała 2.532,1683 ha gruntów rolnych, w tym 61,1804 ha gruntów własnych (wniesionymi do Spółki jako aport) i 2.470,9879 ha gruntów dzierżawionych od ANR. Z tytułu czynszu dzierżawnego, Stadnina poniosła w 2011 r. koszty wynoszące 197,2 tys. zł, a w 2012 r. - 196,5 tys. zł. W okresie objętym kontrolą, Spółka nie poddzierżawiała gruntów wydzielonych od Agencji.

(dowód: akta kontroli str. 1 - 33, 794 - 818, 1314, 1316)

Spółka na dzień 30 czerwca 2013 r. prowadziła działalność rolniczą w 180 budynkach własnych, o łącznej wartości księgowej 20.654,36 tys. zł oraz w 26 budynkach dzierżawionych o wartości księgowej 1.108,92 tys. zł. Spółka nie dysponowała budynkami zbędnymi do prowadzenia hodowli koni. Do hodowli tej wykorzystywano 13 budynków i budowli własnych (7%), o wartości księgowej 252,70 tys. zł. W okresie objętym kontrolą Spółka nie dokonywała remontów budynków wykorzystywanych w hodowli koni.

(dowód: akta kontroli str. 819 - 821)

Spółka dysponowała 28 budynkami i budowlami zbędnymi do prowadzenia działalności podstawowej (15% ogólnej liczby budynków), o łącznej wartości księgowej 893,57 tys. zł. Były to budynki wniesione aportem do Spółki i stanowiły: pałac z przełomu XIX i XX wieku wraz z zabudowaniami gospodarskimi w Bagdadzie oraz budynek ubojni zwierząt w Gleszczonku. Z tytułu utrzymania ww. obiektów Spółka, w latach 2011 – 2013 (do 30 czerwca), poniosła koszty wynoszące 130.868,14 zł, w tym koszty dotyczące nieruchomości w Bagdadzie - 123.847,19 zł oraz ubojni w Gleszczonku - 7.020,95 zł. Spółka podejmowała działania na rzecz sprzedaży nieruchomości w Bagdadzie, które zostały opisane w dalszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego²¹. Spółka nie podejmowała działań na rzecz sprzedaży lub dzierżawy budynku ubojni w Gleszczonku, ze względu na prowadzenie przez Spółkę na sąsiedniej działce fermy trzody chlewnej. Działalność ta wiąże się transportem dużych ilości materiałów uciążliwych dla środowiska. Prezes Zarządu podał w złożonych wyjaśnieniach, że nieruchomość ta nie była dzierżawiona lub sprzedana, między innymi ze względu na trudności

²¹ Czynności opisane w punkcie 2.4.

w uzyskaniu zgody ewentualnych mieszkańców na użytkowanie lub dalszą rozbudowę fermy.

19 lipca 2013 r. Spółka zgłosiła w Starostwie Powiatowym w Pile zamiar rozbiórki ww. obiektu.

(dowód: akta kontroli str. 823 - 825, 1291, 1294)

2.2. We wszystkich 21 poddanych badaniu obiektach budowlanych, w latach 2012 - 2013 r. przeprowadzone zostały kontrole okresowe budynków (wykonywane co najmniej raz w roku), o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane („Prawo budowlane”)²². W dniu 5 marca 2012 r. Spółka zawarła z zewnętrznym podmiotem gospodarczym umowę, której przedmiotem było między innymi wykonanie przeglądów okresowych budowlano – sanitarnych rocznych, półrocznych, pięcioletnich w terminach wymaganych prawem budowlanym oraz założenie brakujących ksiąg obiektów budowlanych. W trakcie kontroli Spółka ogłosiła rekrutację na stanowisko specjalisty ds. inwestycyjno – budowlanych (do dnia 8 października 2013 r., nie wpłynęła żadna oferta).

(dowód: akta kontroli str. 232, 234 - 235, 1003 - 1005, 1308 - 1312)

Ogłędziny czterech obiektów budowlanych²³ wykazały, że:

- były one zabezpieczone przed wstępem osób nieupoważnionych, a na budynkach lub bramach umieszczono oznakowane (słownie i graficznie),
- elementy obiektu narażone na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas użytkowania oraz elementy instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska, nie zostały uszkodzone w sposób powodujący zagrożenie dla bezpieczeństwa osób, środowiska i konstrukcji budynku (za wyjątkiem budynku w Gleszczonku przeznaczonego do rozbiórki - dwie kontrole roczne stanu konstrukcyjno-budowlanego wykazały, że w budynku tym należy przeprowadzić generalny remont lub rozbiórkę),
- trzy obiekty były wyposażone w urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz umieszczono w widocznych miejscach instrukcje postępowania na wypadek pożaru wraz z wykazem telefonów alarmowych, o których mowa w § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów („rozporządzenie w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków”)²⁴,
- drogi przeciwpożarowe wszystkich obiektów były właściwie utrzymane zgodnie z § 5 rozporządzenia w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków.

(dowód: akta kontroli str. 941 - 994)

2.3. W Spółce obowiązywały regulaminy korzystania ze służbowych telefonów komórkowych (z 6 grudnia 2012 r.) oraz służbowych samochodów osobowych (z dnia 30 października 2012 r.) i były one przestrzegane. Przekroczenia abonamentów telefonicznych i norm zużycia paliwa, były uzasadnione wzmożonymi pracami sezonowymi realizowanymi przez Spółkę. Przed wprowadzeniem w życie przedmiotowych regulaminów, pracownicy korzystali z mienia służbowego na podstawie decyzji Prezesa Zarządu i protokołów zdawczo – odbiorczych.

(dowód: akta kontroli str. 906 - 933, 1317, 1319)

W okresie od 1 stycznia 2011 r. do 30 czerwca 2013 r. Spółka wynajmowała pracownikom 10 mieszkań służbowych. Dwóch pracowników, na podstawie art. 47 ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi

²² Dz. U. z 2010 r. Nr 243 poz. 1623.

²³ Ogłędzinami objęto cztery obiekty budowlane: oborę nr 1 Mrozowie i w Dobrzyniewie oraz budynki zbędne Pałac w Bagdadzie i ubojnię zwierząt w Gleszczonku,

²⁴ Dz. U. nr 109 poz. 719.

Skarbu Państwa²⁵, nabyło prawo do bezpłatnego mieszkania z tytułu pracy w gospodarstwach rolnych, a dwie osoby zostały czasowo zwolnione z płacenia czynszu w zamian za wykonane prace remontowe w wynajmowanych nieruchomościach.

(dowód: akta kontroli str. 886 - 901)

2.4. W latach 2006 – 2013, Stadnina sześciokrotnie, bezskutecznie ogłaszała przetargi nieograniczone na sprzedaż nieruchomości w Bagdadzie. W okresie objętym kontrolą Spółka wyznaczyła przetargi na dzień 26 kwietnia 2012 r., 21 września 2012 r. oraz 31 lipca 2013 r. Każdorazowo Spółka podawała do publicznej wiadomości informację o przetargach poprzez wywieszenie jej w siedzibie Stadniny, a także w Filii ANR w Pile, Urzędzie Gminy w Sadkach, Urzędzie Miejskim w Wyrzysku, Urzędzie Miasta i Gminy w Łobrzeńcu. Informacje o przetargach zamieszczano również na stronie internetowej Spółki i w prasie o zasięgu ogólnokrajowym. Każdorazowo cenę wywoławczą określano na podstawie aktualnego operatu szacunkowego, wykonanego przez rzeczoznawcę majątkowego. W pięciu przetargach, cena wywoławcza nie była niższa od ceny oszacowania nieruchomości ustalonej przez rzeczoznawcę majątkowego. W okresie objętym kontrolą Zgromadzenie Wspólników wyraziło zgodę na sprzedaż nieruchomości w Bagdadzie uchwałami: nr 4/12 z 17 sierpnia 2012 r. i 19 czerwca 2013 r. Ponadto uchwałą z 17 sierpnia 2012 r. Zgromadzenie Wspólników wyraziło zgodę na obniżenie ceny o 20% od wartości oszacowanej przez rzeczoznawcę majątkowego.

(dowód: akta kontroli str. 826 - 885)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej obszarze stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Spośród objętych kontrolą 21 ksiąg obiektów budowlanych, w 12 przypadkach nie można było ustalić daty założenia książki obiektu budowlanego, z powodu nieuzupełnienia tej pozycji w książkach, których wzór został określony w załączniku do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego („rozporządzenie w sprawie książki obiektu budowlanego”)²⁶.

(dowód: akta kontroli str. 1003 - 1005)

2. W 2011 r. nie prowadzono ksiąg obiektu budowlanego dla sześciu budynków, co było niezgodnie z art. 64 ust. 1 Prawa budowlanego. Dotyczyło to nw. obiektów: ubojnia zwierząt w Gleszczonku (rok budowy 1975 r.), budynek produkcyjny Suszarni Mieszalni Pasz (SMP) Glesno (1979 r.), budynek bazy paliw w SMP Glesno (1979 r.), budynek biurowy SMP Glesno (1981 r.), budynek biurowy w Gleśnie (1936 r.), pałac Marynka (1912 r.). Brakujące książki obiektu budowlanego ww. budynków, założono w dniach 29 marca i 13 kwietnia 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 941 - 942, 1003 - 1005)

3. Nierzetelnie prowadzono książki obiektów budowlanych dla pałacu w Bagdadzie i obory w Dobrzyniewie. W książkach obiektów nie zamieszczono danych o przeglądach rocznych oraz o przeprowadzonej modernizacji budynku (wymaganych w § 6 ust. 1 rozporządzenia w sprawie książki obiektu budowlanego).

(dowód: akta kontroli str. 964 - 966, 972 - 987)

4. W 2011 r. w 20 obiektach budowlanych nie przeprowadzono przeglądów okresowych wykonywanych co najmniej raz w roku, o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 Prawa budowlanego.

(dowód: akta kontroli str. 1003 - 1005)

²⁵ Dz. U. z 2012 r. poz. 1187, ze zm.

²⁶ Dz. U. nr 120, poz. 1134.

5. Spośród 21 obiektów budowlanych²⁷, dla 19 budynków nie przeprowadzono w latach 2009-2013 (do dnia zakończenia kontroli NIK) kontroli okresowych wykonywanych co najmniej raz na 5 lat, wymaganych na podstawie art. 62 ust. 1 pkt 2 Prawa budowlanego.

(dowód: akta kontroli str. 1003 - 1005)

6. Dla 19 budynków nie opracowano instrukcji bezpieczeństwa pożarowego wymaganej dyspozycją § 6 ust. 1 rozporządzenia w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków (w trakcie kontroli NIK, Spółka zleciła opracowanie takich instrukcji). Stadnina posiadała wprawdzie instrukcję technologiczno-ruchową, o której mowa w § 6 ust. 6 ww. rozporządzenia, ale nie była ona od 1996 r. aktualizowana.

(dowód: akta kontroli str. 995 - 1007)

7. Obiekt ubojni zwierząt w Gleszczonku nie został wyposażony w urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz nie umieszczono w nim w widocznych miejscach instrukcji postępowania na wypadek pożaru wraz z wykazem telefonów alarmowych, o których mowa w § 4 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków.

(dowód: akta kontroli str. 941 - 942)

Do dokonywania wpisów w książkach obiektów budowlanych upoważniony był [...]a, Doradca Prezesa, a od dnia 2 stycznia 2012 r. [...]b, Dyrektor.

(dowód: akta kontroli str. 1126 -1134, 1290, 1292)

Prezes Zarządu podał w złożonych wyjaśnieniach, że nieprowadzenie lub niesystematyczne prowadzenie książek obiektów budowlanych w sposób niezgodny z obowiązującymi przepisami oraz braki w dokumentacji projektowej lub budowlanej, wynikały z kilkukrotnej reorganizacji przedsiębiorstwa i nieprzekazania Spółce wszystkich dokumentów, a także z powodu braku pracownika na stanowisku specjalisty do spraw inwestycyjno-budowlanych, posiadającego odpowiednie przygotowanie zawodowe. Ponadto wyjaśnił, że pracownicy zakładający nowe książki obiektu budowlanego zajmowali się również innymi działami produkcyjnymi w Spółce (m.in. działem hodowli koni, sprawowaniem nadzoru nad produkcją roślinną, zwierzęcą i hodowlaną). Prezes Zarządu podał ponadto, że brak aktualizacji instrukcji technologiczno – ruchowej wynikał z przeoczenia pracowników, którym powierzono prowadzenie dokumentacji budowlanej.

(dowód: akta kontroli str. 1291, 1294 - 1301, 1315 - 1316)

8. W wyniku czynności kontrolno-rozpoznawczych, przeprowadzonych na zlecenie NIK w trybie art. 12 ust. 3 ustawy o NIK, przez Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Pile („PSP w Pile”), stwierdzono w Spółce uchybienia naruszające przepisy przeciwpożarowe. Komendant PSP w Pile nakazał Spółce:

- w Stadninie w Dobrzyniewie – poddać aktualizacji instrukcję bezpieczeństwa pożarowego, oznakować miejsca usytuowania podręcznego sprzętu gaśniczego i miejsca usytuowania przeciwpożarowego wyłącznika energii elektrycznej w budynku nr 17/183, zgodnie z Polską Normą (dalej: „PN”), zapewnić wymaganą ilość wody do zewnętrznego gaszenia pożaru – z terminem realizacji ostatnich zaleceń do dnia 30 czerwca 2014 r.,
- wyposażyć drogi ewakuacyjne obiektu dworu w Gleśnie w oświetlenie ewakuacyjne w terminie do 31 stycznia 2014 r.,

²⁷ Nie uwzględniono nieużytkowanych budynków Pałacu w Bagdadzie i budynku ubojni w Gleszczonku.

- w gospodarstwie Bielawy Nowe - zapewnić wymaganą ilość wody do zewnętrznego gaszenia pożaru i poddać aktualizacji instrukcję bezpieczeństwa pożarowego, z terminem realizacji ostatnich zaleceń do dnia 30 czerwca 2014 r.,
- w gospodarstwie Marynka - zapewnić wymaganą ilość wody do zewnętrznego gaszenia pożaru i poddać aktualizacji instrukcję bezpieczeństwa pożarowego, z terminem realizacji ostatnich zaleceń do dnia 30 czerwca 2014 r.,
- w gospodarstwie Glesno - poddać aktualizacji instrukcję bezpieczeństwa pożarowego, przedstawić dokument potwierdzający badania techniczne i próby szczelności zbiorników stacji paliw, dokonać oceny zagrożenia wybuchem dla stacji paliw, oznakować strefy zagrożone wybuchem, doprowadzić powierzchnię placu manewrowego przy stacji paliw do wymagań zawartych w obowiązujących w przepisach, zapewnić wymaganą ilość wody do zewnętrznego gaszenia pożaru, wykonać badania instalacji uziomowej, wyposażyć stacje paliw płynnych w instalacje kanalizacyjne i inne urządzenia zabezpieczające przed przenikaniem produktów naftowych do gruntu, wód powierzchniowych i gruntowych, zabezpieczyć przed wybuchem zbiorniki wyłączone z użytkowania poprzez ich oczyszczenie i trwale odłączenie od czynnych instalacji technologicznych, wyposażyć stacje paliw płynnych w urządzenia do pomiaru i monitorowania stanu magazynowanych produktów naftowych oraz sygnalizacji przecieków do gruntu, wód powierzchniowych i gruntowych, przeprowadzić badania węży nalewczyczych znajdujących się przy odmierzacach paliw płynnych w zakresie właściwej rezystancji - z terminem realizacji ostatnich zaleceń pokontrolnych do dnia 30 października 2014 r.,
- w gospodarstwie Glesno w obiekcie suszarni - poddać aktualizacji instrukcję bezpieczeństwa pożarowego, zapewnić wymaganą ilość wody do zewnętrznego gaszenia pożaru, przedstawić dokument potwierdzający badania techniczne i próby szczelności zbiorników stacji paliw, dokonać oceny zagrożenia wybuchem dla stacji paliw, oznakować strefy zagrożone wybuchem, doprowadzić powierzchnię placu manewrowego przy stacji paliw do wymagań zawartych w obowiązujących przepisach, wykonać badania instalacji uziomowej, wyposażyć stacje paliw płynnych w instalacje kanalizacyjne i inne urządzenia zabezpieczające przed przenikaniem produktów naftowych do gruntu, wód powierzchniowych i gruntowych, zabezpieczyć przed wybuchem zbiorniki wyłączone z użytkowania poprzez ich oczyszczenie i trwale odłączenie od czynnych instalacji technologicznych, wyposażyć stacje paliw płynnych w urządzenia do pomiaru i monitorowania stanu magazynowanych produktów naftowych oraz sygnalizacji przecieków do gruntu, wód powierzchniowych i gruntowych, przeprowadzić badania węży nalewczyczych znajdujących się przy odmierzacach paliw płynnych w zakresie ich rezystancji – z terminem realizacji ostatnich zaleceń pokontrolnych do dnia 30 października 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 1339 - 1355)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

3. Efektywność działalności gospodarczej stadnin koni

Opis stanu faktycznego

3.1. Miesięczne wynagrodzenie Prezesa Zarządu, ustalone uchwałą Nr 8/00 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników dnia 27 października 2000 r., nie przekraczało sześciokrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego i było zgodne z art. 8 pkt. 3 ustawy z 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących

niektórymi podmiotami prawnymi („ustawa o wynagradzaniu)²⁸. Zgromadzenie Wspólników przyznało Prezesowi nagrody roczne w wysokości zgodnej z art. 10 ust. 7 ustawy o wynagradzaniu. W okresie objętym kontrolą Prezesowi Zarządu nie zostały przyznane świadczenia dodatkowe.

(dowód: akta kontroli str. 136 - 207)

Średnie wynagrodzenie kadry kierowniczej w 2011 r. wynosiło 5.534,09 zł, a w 2012 r. wzrosło o 847,76 zł, do kwoty 6.381,85 zł. Wynikało to z faktu zatrudnienia od dnia 2 stycznia 2012 r. osoby na stanowisku Dyrektora. W 2011 r. średnie wynagrodzenie na stanowisku specjalisty wynosiło 4.570,99 zł, a w 2012 r. - 4.188,41 zł i było niższe w stosunku do roku poprzedniego o 382,58 zł (8%). Natomiast w 2013 r. przeciętne wynagrodzenie specjalistów wzrosło, w stosunku do roku 2012, o 1.547,00 zł (37%) i wynosiło 5.736,29 zł. Różnica ta była spowodowana akordowym systemem wynagradzania specjalistów w zależności od osiągniętych wyników produkcji i sprzedaży. Przeciętne wynagrodzenie pracowników administracyjno-biurowych w 2011 r. wynosiło 2.541,45 zł. W 2012 r. wynagrodzenie to wzrosło o 498,33 zł (19%) do kwoty 3.039,78 zł, a w 2013 r. wzrosło o 255,50 zł do kwoty 3.295,28 zł (8%). Prezes Zarządu podał w wyjaśnieniu, że we wrześniu 2011 r. podwyższono wynagrodzenie zasadnicze wszystkich pracowników administracyjnych, ponieważ poprzednia zmiana wynagrodzenia wystąpiła w 2008 r. oraz wzrosło wynagrodzenie specjalisty do spraw kadrowo – płacowych, który zgodnie z przepisami emerytalnymi do 2012 r. otrzymywał 70% wysokości wynagrodzenia miesięcznego. Pracownicy na stanowiskach robotniczych w okresie od 1 stycznia 2011 r. do 30 czerwca 2013 r. średnio zarabiali odpowiednio 2.740,72 zł, 2.788,76 zł, 2.923,79 zł. Przeciętne wynagrodzenie pracowników na stanowiskach robotniczych wzrosło w ciągu dwóch lat o 183,07 zł (7%).

(dowód: akta kontroli str. 236, 1321 - 1323)

3.2. W okresie od 1 stycznia 2011 r. do 30 czerwca 2013 r. Spółka prowadziła, zapisaną w Krajowym Rejestrze Sądowym i jednolitym tekście aktu założycielskiego sporządzonym 1 lutego 2012 r., działalność rolniczą między innymi polegającą na: chowie i hodowli bydła mlecznego, świń, koni i pozostałych zwierząt koniowatych oraz uprawie zbóż.

(dowód: akta kontroli str. 8 - 10, 127, 1038- 1054, 1057 - 1071)

3.3. Przewidziane w schemacie organizacyjnym Spółki²⁹ stanowiska głównego specjalisty ds. produkcji roślinnej oraz inwestycyjno-budowlanych, od dnia 23 listopada 2011 r. pozostają nieobsadzone. Do dnia 31 grudnia 2011 r. obowiązki te wykonywał Zastępca Dyrektora. Od dnia 2 stycznia 2012 r. obowiązki przypisane tym stanowiskom, zostały powierzone Dyrektorowi. Prezes Zarządu podał w wyjaśnieniu, że połączenie stanowiska Dyrektora i specjalisty do spraw produkcji roślinnej jest celowe i sprawdza się w praktyce. W dniu 5 września 2013 r. (w czasie kontroli NIK) Spółka ogłosiła konkurs na stanowisko specjalisty ds. inwestycyjno-budowlanych (do dnia 8 października 2013 r. do Spółki nie wpłynęło żadne podanie).

(dowód: akta kontroli str. 230 - 235, 1290, 1292)

3.4. Zadania z zakresu opracowania planów hodowlanych koni, stanowienia koni, biznes planu, sprawozdań oraz prowadzenia dokumentacji hodowlanej koni zostały powierzone głównemu specjalście ds. hodowli koni oraz osobie pełniącej funkcję Zastępcy Dyrektora (od 22 kwietnia 2010 r. do 1 stycznia 2012 r.), a następnie Doradcy Prezesa (od 2 stycznia 2012 r.). Ze względu na rezygnację z pracy

²⁸ Dz. U. z 2013 r. poz. 254.

²⁹ Uchwały Zgromadzenia Wspólników nr 5/07 z 20 lipca 2007 r. w sprawie schematu organizacyjnego oraz nr 8/11 z 23 listopada 2011 r. w sprawie zatwierdzenia regulaminu organizacyjnego

i poszukiwanie nowego pracownika, w okresie od 23 listopada 2011 r. do 21 czerwca 2012 r. oraz od 10 lutego 2013 r. do 1 kwietnia 2013 r., stanowisko głównego specjalisty ds. hodowli koni pozostało nieobsadzone.

(dowód: akta kontroli str. 231, 1130 - 1138)

Radca prawny, specjalista do spraw bezpieczeństwa i higieny pracy oraz specjalista ds. ochrony środowiska wykonują w Spółce czynności na podstawie umów zlecenia.

(dowód: akta kontroli str.231, 265 - 283)

3.5. Posiedzenia Zgromadzenia Wspólników odbywały się w terminach zgodnych z art. 231 ustawy 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych³⁰. Posiedzenia Zarządu odbywały się zgodnie z § 2 ust. 6 Regulaminu i harmonogramu prac zarządu³¹. Stosownie do § 3 ust. 7 Regulaminu Zarządu, z posiedzeń Zarządu sporządzono protokół.

(dowód: akta kontroli str. 131 - 135, 1037, 1055 - 1056, 1072 -1074)

3.6. W latach 2011-2012 łączna wartość aktywów trwałych Spółki wynosiła odpowiednio 24.145,3 tys. zł i 24.572,0 tys. zł. Rzeczowe aktywa trwałe w badanym okresie wynosiły 24.134,6 tys. zł i 24.562,1 tys. zł (66% całego majątku jednostki). W 2011 r. w stosunku do 2010 r. wartość rzeczowych aktywów trwałych uległa zmniejszeniu o 2.047,0 tys. zł (tj. o 11% w pozycji budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej). Było to związane z przekazaniem ANR zmodernizowanego w latach 2009-2010 Pensjonatu Hubertus w Białym Borze oraz przesięgowaniem wartości ruchomych aktywów trwałych. W 2012 r. wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych w porównaniu do roku poprzedniego wzrosła o 428 tys. zł. Było to związane między innymi z zakupem mieszkania służbowego w Mrozowie oraz modernizacją budynków inwentarskich. W 2012 r. odnotowano wzrost o 4 tys. zł do kwoty 7,6 tys. zł inwestycji długoterminowych (akcje i udziały grup producenckich).

(dowód: akta kontroli str. 1209 - 1228, 1236 - 1243)

Aktywa obrotowe w badanym okresie stanowiły około 33% aktywów ogółem i wynosiły 12.263,7 tys. zł w 2011 r. i 12.428,3 tys. zł w 2012 r. W roku 2012 stosunku do poprzedniego roku wzrosły należności krótkoterminowe o 5,8% i zapasy o 12,3%.

(dowód: akta kontroli str. 1209 - 1210, 1236)

Kapitały własne według stanu na koniec 2011 r. wynosiły łącznie 26.663,0 tys. zł, stanowiąc 73,3% pasywów, w tym: kapitał podstawowy 8.356,0 tys. zł, kapitał zapasowy 16.386,0 tys. zł, kapitał z aktualizacji wyceny 1.377,0 tys. zł, wynik finansowy netto z poprzedniego roku obrotowego 544,0 tys. zł. Kapitały własne w 2012 r. wynosiły łącznie 28.494,0 tys. zł (77% pasywów bilansu) i wzrosły w stosunku do roku poprzedniego o 7%. Kapitał podstawowy wynosił 9.510,0 tys. zł i wzrósł o 14% w stosunku do roku poprzedniego o 1.154,0 tys. zł. Było to związane z podwyższeniem kapitału zakładowego w 2012 r. Podwyższony kapitał zakładowy został pokryty w całości przez jedynego wspólnika – ANR, wkładem niepieniężnym w postaci wierzytelności ANR, z tytułu przekazanych Spółce środków finansowych na remont Pensjonatu Hubertus w Białym Borze.

Kapitał zapasowy w 2012 r. został zwiększony o podział zysku za 2011 r. do kwoty 16.934,0 tys. zł (o 548, 0 tys. zł). Kapitał z aktualizacji wyceny wynosił 1.373,0 tys. zł, a zysk z lat ubiegłych 677,0 tys. zł.

Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania w 2011 r. stanowiły łącznie 9.746,0 tys. zł (26,7% sumy bilansowej), w tym: rezerwa na zobowiązania emerytalne 196,0 tys. zł; zobowiązania długoterminowe z tytułu kredytów bankowych 2.457,0 tys. zł (6,75%

³⁰ Dz. U. nr 94, poz.1037 ze zm.

³¹ z 23 listopada 2011 r. (dalej Regulamin zarządu)

sumy bilansowej); zobowiązania krótkoterminowe 6.589,0 tys. zł (18,10% sumy bilansowej), w tym z tytułu kredytów bankowych 2.168,0 tys. zł. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług wynosiły 2.588,0 tys. zł; podatków, ceł, ubezpieczeń wynosiły 289,0 tys. zł, a z tytułu wynagrodzeń 219,0 tys. zł.

W 2012 r. zobowiązania i rezerwy na zobowiązania wynosiły 8.506,0 tys. zł (22,99% sumy bilansowej) w tym: rezerwa na zobowiązania emerytalne 218,0 tys. zł, zobowiązania długoterminowe z tytułu kredytów bankowych 2.627,0 tys. zł (7,1% sumy bilansowej); zobowiązania krótkoterminowe 5.203,0 tys. zł (14,1% sumy bilansowej). Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, na koniec 2012 r., wynosiły 3.671,0 tys. zł; z tytułu podatków, ceł i ubezpieczeń – 492 tys. zł; wynagrodzeń – 220,0 tys. zł. W porównaniu do roku poprzedniego istotnie, o 1.348,0 tys. zł, spadły zobowiązania z tytułu kredytów bankowych (38%). Natomiast wzrosły o 1.083,0 tys. zł (30%) zobowiązania z tytułu dostaw i usług. Nie stwierdzono występowania w Spółce zaległości z tyt. zobowiązań podatkowych lub z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne.

(dowód: akta kontroli str. 1210 - 1211, 1237 - 1238)

3.7. Spółka w 2011 r. osiągnęła przychody ze sprzedaży w wysokości 20.288,0 tys. zł. Koszty ogółem działalności w 2011 r. wynosiły 21.551,0 tys. zł. Tym samym Spółka na sprzedaży osiągnęła stratę w wysokości 1.263,0 tys. zł. Ponadto, Stadnina uzyskała przychody operacyjne w łącznej kwocie 3.668,0 tys. zł, w tym: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych w kwocie 144,0 tys. zł, dotacje do produkcji rolnej w łącznej kwocie 2.996,0 tys. zł oraz z tytułu innych przychodów operacyjnych (odszkodowania) w kwocie 528,0 tys. zł. Pozostałe koszty operacyjne wyniosły 1.656 tys. zł, w tym strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych 1.630,0 tys. zł, na którą wpłynęło przekazanie Agencji Pensjonatu Hubertus w Białym Borze (na wartość 1.618,0 tys. zł) oraz sprzedaż innych środków trwałych (12,0 tys. zł). W wyniku końcowym Spółka w 2011 r. osiągnęła zysk netto w kwocie 544,0 tys. zł.

Przychody ze sprzedaży w 2012 r. wynosiły 20.478,0 tys. zł, a koszty działalności operacyjnej wynosiły 23.240,0 tys. zł. Tym samym, Spółka na sprzedaży osiągnęła stratę w wysokości 2.762,0 tys. zł (koszty działalności operacyjnej w stosunku do roku poprzedniego wzrosły o 7,8%). Pozostałe przychody operacyjne wyniosły 3.732,0 tys. zł, w tym zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych 45,0 tys. zł, dotacje (dopłaty do produkcji rolnej) 2.599,0 tys. zł, oraz inne przychody operacyjne (odszkodowania) 1.088,0 tys. zł. Uwzględniając pozostałe przychody i koszty (w tym finansowe), Spółka uzyskała w 2012 r. zysk netto w wys. 677 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 1201 - 1216, 1229 - 1231)

Na koniec czerwca 2013 r. Spółka ze względu na specyfikę branży rolniczej, wykazywała stratę na działalności gospodarczej w kwocie 4.138,0 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 1244 - 1246)

Zgromadzenie Wspólników, 9 maja 2012 r., zdecydowało pozostawić na kapitale zapasowym zysk za 2011 r. wynoszący 544,4 tys. zł z przeznaczeniem na: inwestycje (202,4 tys. zł) oraz materiał biologiczny i hodowlany (342 tys. zł). Uchwałą z 13 maja 2013 r. Zgromadzenie Wspólników zdecydowało zysk za 2012 r., w kwocie 676,9 tys. zł, pozostawić na kapitale zapasowym i przeznaczyć na rozwój hodowli (489,7 tys. zł) i inwestycje (189,2 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 1073 -1074)

W dniach 9 maja 2012 r. i 13 maja 2013 r. Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników udzieliło absolutorium Zarządowi Spółki i zatwierdziło sprawozdania finansowe oraz sprawozdania Zarządu z działalności Spółki w latach 2011 – 2012.

(dowód: akta kontroli str. 1055, 1072)

3.8. Według ewidencji księgowej Spółki, w 2011 r. przychody ze sprzedaży wyniosły łącznie 21.858,7 tys. zł w tym:

- sprzedaż produkcji roślinnej i kiszonek – 6.036,3 tys. zł (27,6% przychodów),
- sprzedaż inwentarza 2.985,3 tys. zł (13,6% przychodów), w tym ze sprzedaży koni w kwocie 305,2 tys. zł, (1,4% przychodów),
- sprzedaż produktów pochodzenia zwierzęcego (mleko, obornik) – 10.800,3 tys. zł (49,4% przychodów),
- usługi w łącznej kwocie 2.036,8 tys. zł (9,3% przychodów), w tym m.in.: pensjonat dla koni 81,0 tys. zł (0,37% przychodów) oraz 221,0 tys. zł usługi Pensjonatu Hubertus w Białym Borze (1,0% przychodów).

W 2012 r. Stadnina w księgach rachunkowych zaewidencjonowała przychody w łącznej kwocie 19.811 tys. zł, w tym:

- sprzedaż produkcji roślinnej i kiszonek 7.032,0 tys. zł (35,5% przychodów - wzrost w stosunku do 2011 r. o 16,6%),
- sprzedaż inwentarza 3.230 tys. zł (16,3% przychodów - wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 8,2%), w tym sprzedaż koni w kwocie 87,3 tys. zł (0,4% przychodów – spadek w stosunku do roku poprzedniego o 217,8 tys. zł),
- sprzedaż produktów pochodzenia zwierzęcego 9.457,9 tys. zł (spadek o 1.342,4 tys. zł - 12,4%)
- usług w łącznej kwocie 91,1 tys. zł (0,45% przychodów).

(dowód: akta kontroli str. 1009 - 1013)

Koszty działalności związanej z końmi wynosiły w 2011 r. 1.008,0 tys. zł, a przychody 495,0 tys. zł. Tym samym w 2011 r. Stadnina na działalności związanej z końmi osiągnęła stratę w wysokości 513 tys. zł. W 2012 r. koszty utrzymania koni w wysokości 707,0 tys. zł, były wyższe od przychodów (212,0 tys. zł) o 495 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 1014 - 1015, 1017 - 1018)

Koszt jednostkowy utrzymania w stadzie podstawowym konia rasy wielkopolskiej i sp. w 2011 r. wyniósł 21,37 zł dziennie, a w 2012 r. koszt ten wzrósł do kwoty 25,89 zł. Dzienny koszt utrzymania jednego konia rasy konik polski w stadzie podstawowym wynosił w 2011 r. 9,62 zł, a w 2012 r. – 11,34 zł. Jednostkowy koszt utrzymania koni do sprzedaży w 2011 r. wynosił 11,13 zł, a w 2012 r. – 12,47 zł.

(dowód: akta kontroli str. 1020 - 1025)

W biznesplanach³² zapisano następujące cele strategiczne Spółki:

- hodowla zwierząt zgodnie z najnowszą wiedzą naukową,
- prowadzenie działalności produkcyjnej w tym chowu zwierząt i produkcji roślinnej,
- generowanie dodatnich wyników finansowych z działalności.

(dowód: akta kontroli str. 10781093)

Spółka w latach 2011 – 2012 uczestniczyła w „Programie hodowli bydła mlecznego rasy czarno-białej i rasy czerwono-białej w Spółka ANR na lata 2004-2015”, w „Krajowym programie hodowli i produkcji trzody chlewnej do 2011 r.”, oraz „Programie hodowli zachowawczej koników polskich”. W latach 2011-2012 cele strategiczne Spółki zostały osiągnięte. Spółka z działalności gospodarczej w latach 2011 - 2012 osiągnęła dodatni wynik finansowy, wynoszący odpowiednio 544,0 tys. zł i 677,0 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 1043 - 1045, 1060 - 1061, 1203, 1229 - 1231)

W 2011 r. z zaplanowanych inwestycji w łącznej kwocie 2.011,0 tys. zł poniesiono nakłady inwestycyjne na kwotę 1.769,2 tys. zł, co stanowiło 88% planu. Ze

³² Biznesplan i Wieloletnie Programy Inwestycyjne uchwalone lub aktualizowane uchwałami Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników nr 4/11 z 20 kwietnia 2011 r., 3/12 z 16 kwietnia 2012 r. oraz nr 3/13 z 13 maja 2013 r.

sprawozdania Zarządu z działalności Spółki w 2011 r. wynika, że nie zrealizowano zakupu mieszkania służbowego w Mrozowie dla kierownika gospodarstwa, z powodu niezgodnienia ceny zakupu oraz nie zakupiono używanego sprzętu rolniczego (ładowarki teleskopowej i pługa obracalnego), z powodu braku tych maszyn na rynku wtórnym. Spółka dokonała niezaplanowanych inwestycji w łącznej kwocie 149,5 tys. zł, które były konieczne do poprawy warunków hodowlanych zwierząt.

(dowód: akta kontroli str. 1040 – 1042)

Na 2012 r. zaplanowano inwestycje o wartości 1.917,0 tys. zł, w tym budowlane i modernizacyjne na łączną kwotę 868,0 tys. zł oraz zakupy maszyn i środków transportu w kwocie 1.049,0 tys. zł. Pomimo niezrealizowania wszystkich zaplanowanych inwestycji, poniesiono nakłady inwestycyjne większe niż planowano o 203,8 tys. zł (10,6%), i wyniosły one 2.120,8 tys. zł. Zrealizowano inwestycje służące poprawie dobrostanu zwierząt między innymi takie jak: modernizacja obory w Gleśnie i Mrozowie, budowa i modernizacja jałownika w Mrozowie.

(dowód: akta kontroli str. 1099 - 1101)

W 2013 r. zaplanowano realizację inwestycji na łączną kwotę 2.809,0 tys. zł tym: inwestycje budowlane i modernizacyjne w kwocie 2.069,0 tys. zł, zakup gotowych środków trwałych na kwotę 740,00 tys. zł. Do dnia 30 czerwca 2013 r. Spółka poniosła nakłady inwestycyjne w kwocie 866,8 tys. zł (31% planu).

(dowód: akta kontroli str. 1120 - 1122)

W 2011 r. wskaźnik rentowności sprzedaży kształtował się na poziomie 2,6%, a w 2012 r. – 3,3%, co wskazuje na korzystną sytuację finansową przedsiębiorstwa. Wskaźnik rentowności aktywów w latach 2011 – 2012 wynosił odpowiednio 1,49% i 1,82%. Stopa zwrotu kapitału wzrosła z 2,04% w 2011 r. do 2,38% w 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 1289)

Według opinii biegłych rewidentów sprawozdania finansowe za lata 2011 – 2012 we wszystkich istotnych aspektach:

- przedstawiały rzetelnie informacje istotne dla oceny sytuacji majątkowej i finansowej Spółki i jej wyniku finansowego,
- zostały sporządzone zgodnie z wymagającymi zastosowania zasadami i polityką rachunkowości oraz na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych,
- były zgodne z wpływającymi na treść sprawozdań finansowych przepisami prawa i postanowieniami umowy Spółki,
- sytuacja majątkowa i finansowa Spółki była dobra i nie występowało zagrożenie kontynuacji działalności w roku następnym.

(dowód: akta kontroli str. 1026 - 1036)

3.9. W Regulaminie organizacyjnym Spółki nie przewidziano wydzielonego stanowiska ds. kontroli wewnętrznej. Zasady wykonywania kontroli wewnętrznej określono w Regulaminie kontroli wewnętrznej z dnia 5 stycznia 1995 r. Kontrola wewnętrzna w Spółce sprawowana była w formie kontroli funkcjonalnej wykonywanej w ramach obowiązku nadzoru przez Zarząd, pracowników zatrudnionych na kierowniczych stanowiskach, głównego księgowego i kierowników zakładów oraz w formie kontroli instytucjonalnej sprawowanej przez kontrolera zakładowego. Stosownie do zapisów § 3 ust. 2 Regulaminu kontroli wewnętrznej na lata 2011- 2012 zaplanowano sześć kontroli. Kontroler zakładowy wykonał cztery kontrole, w tym trzy planowe i jedną sprawdzającą.

(dowód: akta kontroli str. 209, 230, 1139 – 1154, 1291, 1293)

W latach 2011 – 2013 (do 30 czerwca) Spółka była kontrolowana przez następujące podmioty:

- ANR – Zespół Nadzoru Właścicielskiego w dniach od 2 do 5 lipca 2012 r. wykonał analizę działalności gospodarczej i finansowej spółki – ocenę efektywności gospodarczej w latach 2010 – 2012. W wyniku tej kontroli nie wydano zaleceń pokontrolnych.

- Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Poznaniu. W dniu 7 marca 2012 r. kontrolą objęto dwory w miejscowości Bagdad i Glesno. W wyniku kontroli dworu w Bagdadzie wydano zalecenia pokontrolne dotyczące m.in. uszczelnienia pokrycia dachowego, naprawienia miejscowo uszkodzonych rynien, systematycznego wietrzenia budynków celem osuszenia zawilgoconych ścian, wykonania cięcia drzew degradujących elewację budynku. Pismami z 12 i 30 kwietnia 2012 r. poinformowano o wykonaniu zaleceń pokontrolnych. Kontrola dworu w Gleśnie nie wykazała nieprawidłowości wymagających interwencji.

- Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej. W dniu 7 marca 2012 r. kontrolą objęto dwór w miejscowości Bagdad i Glesno. Kontrola w zakresie ochrony przeciwpożarowej dworu w Bagdadzie nie wykazała nieprawidłowości. Kontrola dworu w Gleśnie w zakresie ochrony przeciwpożarowej wykazała następujące nieprawidłowości: brak badania instalacji elektrycznej i odgromowej oraz badań sieci hydroforowej. Brakujące badania instalacji elektrycznej i odgromowej wykonano 12 marca 2012 r., a przeciwpożarowej instalacji wodociągowej 26 czerwca 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 1155 - 1200)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej obszarze stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W Spółce nie określono w sposób formalny zasad najmu mieszkań służbowych oraz stosowania zniżek lub zwolnień z czynszów najmu. Sprzyja to, w ocenie NIK, brakowi przejrzystości i jednolitości postępowania w tym zakresie.

Spółka nie pobrała od pracowników czynszów za najem mieszkań służbowych, w łącznej kwocie 12.507,51 zł. Trzech pracowników Spółki, [...]c, zostało zwolnionych z czynszu za najem mieszkań służbowych, co spowodowało, że w okresie od 1 stycznia 2011 r. do 30 czerwca 2013 r. Spółka nie uzyskała przychodów wynoszących odpowiednio: 3.935,46 zł, 5.726,22 zł i 2.845,83 zł. Zauważyć należy, że w okresie objętym kontrolą, Spółka uzyskała z czynszów za najem mieszkań służbowych łączne przychody w wysokości 6.648,82 zł.

Prezes Zarządu podał w złożonym wyjaśnieniu, że zwolnienie z czynszu [...]d nastąpiło z konieczności zapewnienia jego dyspozycyjności. Natomiast [...]e, według wyjaśnień prezesa Zarządu, „praktycznie jest gospodarzem oraz stróżem [...]f”. Ponadto Prezes Zarządu wskazał, że charakter pracy w Stadninie (ruch ciągły) mogą wymagać obecności głównych specjalistów i [...]g w celu podjęcia natychmiastowej decyzji. Zwolnienie z czynszu [...]h, Prezes Zarządu uzasadniał wykonywaniem po godzinach pracy różnych świadczeń niepieniężnych np.: odbieranie przesyłek od dostawców, poczty kurierskiej, odbieranie i reagowanie na pocztę e-mailową.

NIK zauważa przy tym, że w Spółce nie obowiązywały jednolite zasady korzystania przez pracowników z mieszkań służbowych. Z ustaleń kontroli wynika bowiem, że z czynszu za najem mieszkania służbowego, w okresie od 2 kwietnia 2013 r., nie został zwolniony pracownik [...]i zatrudniony na stanowisku [...]j. Pracownik ten wynajmował mieszkanie służbowe w Folwarku Marynka, w którym znajdowała się zarodowa hodowla konika polskiego.

Ustalono ponadto, że od [...]k, w okresie od stycznia 2011 r. do kwietnia 2012 r., pobrano czynsz za najem mieszkania o 172,82 zł mniejszy od kwoty jaka wynikałaby z zastosowaniem stawek najmu obowiązujących na rynku lokalnym. Obowiązująca w Gminie Wyrzysk stawka bazowa czynszu dla

lokali tworzących mieszkaniowy zasób gminy wynosiła od 2011 r. 2,76 zł za 1m², podczas gdy miesięczna stawka czynszu za najem mieszkania służbowego pobierana od byłego członka zarządu wyniosła 2,56 zł za 1 m kw. powierzchni lokalu³³.

(dowód: akta kontroli str. 231, 886 - 902, 1297, 1300 - 1301)

Uwagi dotyczące badanej działalności

NIK zwraca uwagę na fakt, że w obu kontrolowanych latach Spółka na działalności podstawowej osiągnęła stratę wynoszącą 1.263,0 tys. zł w 2011 r. oraz 2.762,0 tys. zł w 2012 r. Stadnina uzyskuje dodatni wynik finansowy na działalności gospodarczej dzięki dotacjom do produkcji rolnej oraz odszkodowaniom. Spółka osiągnęła w 2011 r. zysk na produkcji roślinnej w kwocie 1.881,0 tys. zł i była w kwocie 1.047,0 tys. zł. W 2012 r. osiągnięto zysk tylko na produkcji roślinnej w wysokości 4.721,0 tys. zł. W pozostałych obszarach działalności Stadnina w kontrolowanych latach przynosiła straty. W latach 2011-2012 Stadnina na działalności związanej z hodowlą koni poniosła stratę w kwocie odpowiednio 513 tys. zł i 495 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 1201 - 1203, 1229 - 1231, 1250 - 1266)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli, wnosi o:

1. Dochodzenie należnych Spółce odsetek z tyt. nieterminowego regulowania należności.
2. Systematyczne prowadzenie ksiąg obiektów budowlanych dla wszystkich zarządzanych obiektów i terminowe wykonywanie kontroli ich stanu technicznego.
3. Opracowanie brakujących instrukcji bezpieczeństwa pożarowego i wykonanie pozostałych zaleceń Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Pile.
4. Rozważenie formalnego wprowadzenia jednolitych zasad korzystania przez pracowników z usług i majątku Spółki.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK³⁴, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu.

³³ Według Zarządzenia Nr 316/09 Burmistrza Wyrzyska z 17.12.2009 r., stawka bazowa lokalu mieszkalnego na terenie wsi wynosiła 2,56 zł za m². Zarządzenie to zostało zmienione Zarządzeniem Nr 1/10 Burmistrza Wyrzyska z 10.12.2010 r., stawka bazowa lokalu mieszkalnego na terenie wsi wynosiła 2,76 zł za m².

³⁴ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, dnia 8 listopada 2013 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontroler

Dyrektor

Klaudia Dziamska
Starszy inspektor kontroli państwowej

z up. Grzegorz Malesiński
Wicedyrektor

^a art. 6 w zw. z art. 23 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. nr 101, poz. 926 ze zm.).

^b *Ibidem.*

^c *Ibidem.*

^d *Ibidem.*

^e *Ibidem.*

^f *Ibidem.*

^g *Ibidem.*

^h *Ibidem.*

ⁱ *Ibidem.*

^j *Ibidem.*

^k *Ibidem.*